

Fig. 1. Udsigt mod Øst fra Ravensborg, Nordvestlolland.

Ornithologiske Iagttagelser paa Vestlolland.

Af ERIK PETERSEN.

Vestlolland har kun i ringe Grad været Genstand for ornithologiske Studier: For henved 100 Aar siden foretog E. ROSTRUP Undersøgelser hernede. Hans Undersøgelser offentliggjordes posthumt her i Tidsskriftet (E. ROSTRUP 1933, p. 1; jfr. ogsaa A. MADSEN 1910, p. 134). Disse iøvrigt udmærkede Notater fra omkring 1848 er foruden nogle mindre Meddelelser og mit lille Arbejde om Nakskov Indrefjord (E. PETERSEN 1943, p. 60), mig bekendt de eneste offentliggjorte Meddelelser om Fuglelivet i denne Egn af Landet.

Mine Undersøgelser har i væsentlig Grad været koncentreret om Nakskov Fjord, Indrefjord og Aunede Strand. De to sidstnævnte Lokalteter har jeg som ovenfor nævnt beskrevet tidligere, og da samtlige de Ande- og Vadefugle, der er truffet her paa Egnen, er omtalt i mit ovennævnte Arbejde, skal jeg, hvad disse Arter angaar, hovedsageligt henvide til dette.

Naturforhold.

Lolland faar jo Skyld for at være flad som en Pandekage, men i Nørreherred, omkring Pederstrup, Vesterborg og Birket, er Terrænet dog ret kuperet; Baunhøj i Birket ligger saaledes 30 m over Havfladen.

De største Skove er Christianssæde—Rudbjerggaardskovene og Skovene under Halsted Kloster, hvoraf særlig maa nævnes Juellinge Dyrehave, Rosningen og Torrig Skov. I umiddelbar

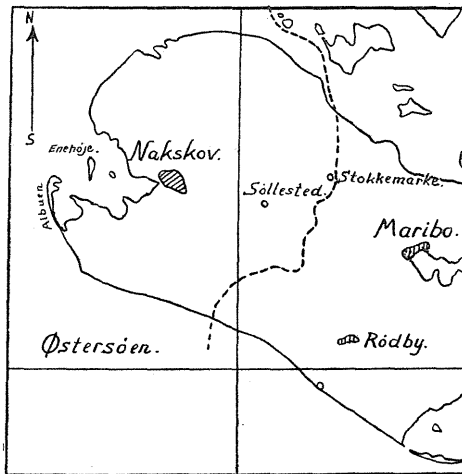

Fig. 2. Vestlolland. Den stiplede Linje angiver den omtrentlige Østgrænse for det undersøgte Omraade.

Nærhed af Nakskov findes nogle mindre Skove: Sæbyholm, Christiansdal, Torpe og Aunede Skov, samt ude ved Fjorden Lindelse og Vejlø Skov.

Af Søer findes Vesterborg og Pederstrup Søerne, og ved Helgenæs Teglværk ved Nakskov findes en Lergrav, alle ret gode Tilholdssteder for Svømmefugle. Desuden findes en Del mindre Moser, særlig paa det nordlige Vestlolland.

Saa godt som alt Engareal er efterhaanden kultiveret, nu sidst Aunede Strand, der strakte sig op gennem Halsted og Rudbjergmarken til Vesterborg Sø.

Nakskov Fjord er som hele Sydkysten af Lolland, inddæmet for at beskytte det lavliggende Land, der ofte har været

udsat for Oversvømmelser. Ved disse Inddæmninger er en Del Øer blevet gjort landfast og noget Land indvundet, bl. a. Saun-søvig, Stensø, Vejlø, Bogø, Langø og Ydø.

Fjorden er meget lavvandet, og Sejlads med blot en Sejl-jolle udenfor Sejlløbene kan være ret vanskelig. Det gamle Sejlløb løber nord om Slotø, og det nye løber mellem Due- og Kaareholm syd om Enehøje ud i Langelandsbæltet. Nakskov Fjord var tidligere en af de ørigeste i Landet, og endnu findes der ret mange større og mindre Øer og Holme. Den største af disse er Albuen eller Albuelandet, som den ogsaa kaldes af Jæ-gerne og de lokale Folk. Den er ca. 6 km lang, nærmest en Sandrevle med noget Græsning. Ved Sydenden er den gennem-brudt af Havet, men Isskruninger i de haarde Vintre har dog lukket Hullet, saaledes at Albuen nu er helt landfast med det øvrige Lolland. Paa Øens nordlige Del findes en 4-5 Huse, beboet af Fiskere og Lodser, og her findes ogsaa et mindre Fyr, dog ikke et af dem med de store Fuglefald; der er vist i hele dets Levetid kun faldet en enkelt Maage.

Den største af de „rigtige“ Øer, Enehøje, er paa 99,3 ha. Den har i en lang Aarrække (indtil 1940) været i Forfatteren PETER FREUCHEN'S Eje; nu ejes den af Direktør S. MADSEN, Dansk Lampefabrik. Øens højeste Punkt er 16 m over Havet. Ved Gaarden findes en større Have med flere gamle Træer, som er gode Tilholdssteder for mange Sangfugle. Paa Vest-kysten er plantet Læbælter af Gran og Fyr, og paa Nord- og Sydspidsen af Øen findes en Del Eng og Græsning.

Slotø, paa 19,1 ha, har foruden de kendte historiske Ruiner ogsaa en Gaard med en mindre Have. Paa Øen findes kun lidt Eng.

Vejlø, paa 37,7 ha, har ogsaa en Gaard. Øen er nu nær-mest benyttet som Frugtplantage. Paa Nordsiden findes lidt Eng og nogle mindre Vandhuller.

Barnholm, 9,8 ha, har indtil 1941 i flere Aar ligget uop-dyrket hen.

Tæt ved Nakskov ligger Trelholm, der nu er gjort land-fast; den er bevokset med mindre Træer. Den besøges en Del af Befolkningen, hvilket jo aldrig er til Gavn for Fuglelivet.

Foruden disse Øer findes nogle smaa Holme, som er Ruge-plads for en Del Maager og Terner, saaledes Romerholm paa

4 ha og Dueholm og Kaareholm paa 2 ha, Smedeholm paa 2,7 ha og Kuddeholm. Denne Holm, der ligger over for Barnholm, kaldes ogsaa populært „Hestehovedet“ og er bevokset med en Del Tjørn. I Smaalands havet, ud for Onsevig, ligger en større Sandrevle, Vengsholm.

I selve Nakskov By findes en mindre Mose i Lystskoven Svinglen, hvor Kommunen har udsat en Del Ænder af mere eller mindre vild Karakter, og i selve Byen begynder ogsaa Indrefjordsanlægget.

Ornithologiske Iagttagelser.

I det følgende skal omtales nogle af de mere bemærkelsesværdige Arter, som jeg har truffet paa Vestlolland.

Gravand (*Tadorna tadorna* (L.)). Ruger kun undtagelsesvis ved Indrefjorden, men er langs Kysterne og i særlig Grad paa Nakskov Fjord en talrig Ynglefugl. Jeg har saaledes i Begyndelsen af August set omkring 30 Par med Kuld. Særlig langs Enehøjes Kyster er den almindelig.

Knopsvane (*Cygnus olor* (Gm.)). Ruger foruden i Indrefjorden ogsaa i Pederstrup Sø, men i denne Sø nedstammer Svanerne sansynligvis fra tamme Bestande. Paa Nakskov Indrefjord ser man aarligt et Par med Kuld, hvor nogle Unger er graa, andre helt hvide, d. v. s. „polske Svaner“ (sml. LØPPENTHIN 1944, p. 258). Paa Nakskov Fjord og Indrefjord ligger ofte ret store Svaneflokke, saaledes f. Eks. en Flok paa 79 Stk. i Marts 1944 paa Indrefjorden.

Sangsvane (*Cygnus cygnus* (L.)). Ses kun sjældent paa disse Kanter. En Flok paa 28 Stk. blev d. 3. Feb. 1941 set flyvende over Indrefjorden (PETERSEN 1943, p. 77), og i Feb. 1940 havde nogle Fiskere fanget en paa Nakskov Fjord, som udmattet og forkommen blev bragt ind til en Vaage i Nakskov Havn, hvor den dog døde i Løbet af den følgende Nat.

I ovennævnte Vaage blev i Løbet af Feb. og Marts 1940 iøvrigt iagttaget følgende Fugle, som ellers ikke almindeligt viser sig paa Nakskov Fjord:

Troldand (*Aythya fuligula* (L.)). Ca. 25 Stk.

Bjergand (*Aythya marila* (L.)). Nogle enkelte.

Hvinand (*Bucephala clangula* (L.)). Nogle enkelte.

Havlit (*Clauugula hyemalis* (L.)). 2 Stk.

Ederfugl (*Somateria mollissima* (L.)). 2 Stk.

Toppet Skallesluger (*Mergus serrator* L.) og Stor Skallesluger (*Mergus merganser* L.). Ca. en halv Snes Stk.

Lille Skallesluger (*Mergus albellus* L.) og Blishøne (*Fulica atra* L.). Nogle enkelte.

Desuden et ret stort Antal Maager (*Larus marinus* L., *L. argentatus* Pont., *L. canus* L., *L. ridibundus* L.). Fuglenes Antal var noget forskelligt, idet de ofte skiftede Opholdssted og fløj til andre Vaager, bl. a. i Indrefjorden

(PETERSEN 1943, p. 78—79). En Hejre (*Ardea cinerea* L.), som denne Vinter holdt til i Indrefjorden, blev ogsaa et Par Gange set ved denne Vaage, endvidere naturligvis en hel Del Krager (*Corvus cornix* L.) og Alliker (*Corvus monedula* (L.)).

En Fløjlsand (*Melanitta fusca* (L.)) ♂ blev fundet død paa Fjorden i Feb. Denne og flere af de ovennævnte Arter forekommer naturligvis almindeligt i Østersøen og Langelandsbæltet paa de Tider, hvor disse Arter ellers opholder sig hos os. Her kan ogsaa af og til træffes Sortstrubet Lom (*Colymbus articus* L.) og Rødstrubet Lom (*Colymbus stellatus* Pont.) samt Alk (*Alca torda* L.) og Søkonge (*Plotus alle* (L.)). De sidstnævnte Arter kender jeg kun fra enkelte Privatsamlinger, hvor de er opstillet, desværre uden Data. Søkongen har jeg selv modtaget til Udstopning d. 17. Jan. 1941 fra Vesternæs.

Taffeland (*Aythya ferina* (L.)). Ruger foruden i Indrefjorden ogsaa i Vesterborg Sø og en Lergrav ved Helgenæs Teglværk.

Toppet Skallesluger (*Mergus serrator* L.). Yngler almindeligt langs Kysterne, dog ikke i noget større Antal. Dens Rede har jeg fundet paa flere af de smaa Holme i Fjorden. Reden var enten anlagt direkte paa Jorden under noget Tang eller var anbragt paa Steder, hvor Vegetationen ligesom dannede Tag over Reden.

Stor Stormsvalde (*Oceanodroma leucorhoa* (Vieill.)). Et Ekspl. er fundet død i en Have i Nakskov Efteråret 1936; findes i Nakskov Kommuneskole.

Sædgaas (*Anser fabalis* (Lath.)). Var før Vinteren 1939-40 ret almindelig Efteraar og Vinter, men er i de senere Aar kun truffet i ringe Antal.

Knortegaas (*Branta bernicla* (L.)). Er navnlig paa Foraarstrækket meget almindelig. Gæssene kan da træffes langt inde paa Fjorden, hvor de paa det lave Vand søger Føde. Der drives en ivrig Jagt paa dem, baade fra Skydepramme og fra Land, hvor der bruges Lokkefugle, som de er villige til at slaa for. Omkring 1935—38 saa man Gæssene gaa paa Land og græsse; men dette er ikke almindeligt mere. Den Sygdom, som tidligere hærgede Bændeltangen (*Zostera marina*), er derfor nu rimeligvis overstaet. — De af mig og andre Jægere iagttagne og nedlagte Fugle har alle været af den mørkbugede Race. Den seneste Iagttagelse om Foraaret er gjort 22. Maj 1941, hvor ca. 25 Fugle blev set.

Brængaas (*Branta leucopsis* (Bechstein)). 3 Stk. blev skudt paa Ydø Efteraar 1932.

Blisgaas (*Anser a. albifrons* (Scop.)). En skudt paa Enehøje Maj 1939 og en ved Albuen Sept. 1941.

Skarv (*Phalacrocorax carbo* (L.)). Er om Eftersommeren Nakskov Fjords mest karakteristiske Fugl. Fra Slutningen af Juli til omkring Oktober findes de i hundredevis, omtrent en paa hver Bundgarnspæl. Flere skudte Individuer har vist sig at stamme fra Rügen, idet de har været ringmærkede herfra.

Da Skarvene i forrige Aarhundrede yngede her i Landet, var der ogsaa en eller maaske flere Kolonier paa Vestlolland. I Torrig Skov skal der have været en Koloni (HÆLMS 1940, p. 172). Om Skarven fortæller

WEISMANN (1939, p. 280): „Kom omkring 1810 til Lolland, hvor der blev Kolonier ved Christianssæde, Pederstrup, Hardenberg og Juellinge (nu Halsted Kloster). Sidstnævnte Sted ansloges Kolonien til 20-30,000 Fugle.“

Klyden (*Recurvirostra avosetta* L.). Den ynglede i 1922 paa Albuen (AVNSØE *in litt.*). I 1937 fandt jeg den paa Enehøje, hvor et Par ynglede. I 1940-41 fandt jeg 2 Par paa den nu udtørrede Aunede Strand. I 1941 var der 4 Par paa Kogelsbæk Strand, hvor de ifølge Skovfoged Ibsen havde ynglet i nogle Aar. Nogle lokale Jægere har fortalt mig, at den i 1943 har ynglet ved Saunsøvig.

Hættemaage (*Larus ridibundus* L.). Yngler foruden i Indrefjorden ogsaa paa Vengholm (ca. 40 Par) og tidligere paa Smedeholm. En Aftagen i Bestanden hos denne Art synes mærkbar.

Stormmaage (*Larus canus* L.). Ruger paa saa godt som alle Øer og Holme, dog ikke i særligt stort Antal. En ringmærket Fugl fra Enehøje Juni 1941 er fundet død i Holland (SKOVGAARD 1942, p. 26).

Sølvmaage (*Larus argentatus* L.). I 1941 fandt jeg et Par rugende paa Enehøje, og i 1942 saa jeg en flyvefærdig Unge. I 1943 fandtes paa Albuen en Rede med et Æg.

Fjordterne (*Sterna hirundo* L.) og Havterne (*Sterna macrura* Naumann). Ruger paa saa godt som alle Øer og Holme, dog ikke i særligt stort Antal.

Dværgrterne (*Sterna albifrons* Pall.) Ruger paa Enehøje, ca. 15 Par. Paa Albuen nogle faa spredte Par.

Moseterne (*Chlidonias nigra* (L.)). Kendes kun ynglende fra Indrefjorden og Aunede Strand.

Hejre (*Ardea cinerea* L.). Den eneste Koloni findes i Torrig Skov, hvor der er ca. 70 Reder i ca. 30 m høje Bøgetræer. Tidligere fandtes flere Kolonier, i 1888 saaledes 2 med hver 10 Par i Rudbjerggaard Skov; de skal dog være forsvundet omkring 1907 (WEIBÜLL 1912, p. 86). I Vejlø Skov bosatte sig sidst i 1850erne en Koloni, der talte omkring 100 Fugle, den skal være forsvundet omkring 70erne (WEIBÜLL 1912 a, p. 239), men der har sikkert ruget Hejrer her efter den Tid. Jægere og Fiskere, der færdes meget her paa Fjorden, omtaler ofte Hejrekolonien i Vejlø Skov og paastaar, at det ikke er mange Aar siden der var rugende Hejrer. I sine ornithologiske Noticer fra 1848 skriver ROSTRUP: „Den er flere Steder paa Lolland en Plage for Skovene, hvori den bygger, da dens skarpe Urenlighed skader Træerne, og den sædvanligvis findes i Mængde, hvor den er, f. Eks. i Bødkerskoven ved Juellinge“ (ROSTRUP 1933, p. 2).

Hr. Skovfoged IBSEN, Frederiksdal, har fortalt mig, at 4-5 Par havde ynglet i 1939-40 i Stengaardsskoven.

Rørdrum (*Botaurus stellaris* (L.)). ROSTRUP omtaler den fra Vesterborg Sø. Omkring 1936 er et Eksemplar blevet fundet død her (AVNSØE). Den 22. Juni 1945 er et Eksemplar blevet set i Rørene i Nakskov Indrefjord (KRANKER).

Stork (*Ciconia ciconia* (L.)). ROSTRUP (1933, p. 2) siger om Storken i 1848: „Paa Lolland, som allevegne i Danmark, almindelig hele Sommeren“. I en Artikel om Storken (TÅNING 1916, p. 70) nævnes imidlertid kun

to Steder paa Lolland som Ynglepladser: Færgelandsgaarden ved Nakskov og Baadesgaard i Græshave; sidstnævnte Sted forsvandt den fra i 1911. Det har dog vist sig, at Storken omkring Aarhundredskiftet har været langt mere almindelig, idet jeg har faaet forskellige Oplysninger fra en Del Personer, der har kendt dens Rugesteder. Om følgende Reder har jeg faaet Kendskab:

Brunshøj i Birket, ca. 1895 (Skrædderm. H. RASMUSSEN, København). Pederstrup Slotspark, senest ynglet omkring 1920 (Kusk H. HANSEN, Nakskov og Skrædderm. H. RASMUSSEN, København). Ørbygaarden, Hejringe, Rede paa Lade omkring 1895 (Fru Smedemester P. C. PETERSEN, Nakskov). Juellinge Dyrehave, omkring 1900 (Smedemester P. C. PETERSEN, Nakskov). Halsted Klosters Avlsgaard, i alle Tilfælde fra 1910. Muligvis er det Storke fra Dyrehaven, der er flyttet hertil. Ynglede sidste Gang i 1926, idet jeg dog kan huske at have set Storke omkring efter den Tid (Førstelærer BRANDT og Godsforpagter MATZEN, Halsted). Vesterborg Præstegaard, omkring 1900 (Skrædderm. H. RASMUSSEN, København). Sæbyholm, ynglede til omkring 1925 (Politibetjent O. SVENDSEN og Skrædderm. H. RASMUSSEN, København). Lindevang, Ø. Karleby, omkring 1895 (Smedemester P. C. PETERSEN, Nakskov). Christiansdal ved Nakskov, til ca. 1902 (Maler O. NIELSEN, Nakskov). Krageskov i Sandby, ca. 1900 (Forf. P. FREUCHEN). Frederiksdal, ynglede omkring 1890 (Hr. HANSEN, Branderslev). Gottesgabe, ca. 1915 (Varmemester A. SVENDSEN, København). Nu ser man kun ret sjældent Storke, kun en enlig kan man til Tider træffe om Foraaret; dog saa jeg d. 1. August 1943 9 Stk. paa Træk mod S.V.

Vestlolland er intet godt Sted for Rovfugle, der findes saa godt som ingen ynglende. I Juellinge Dyrehave findes ikke en rugende Rovfugl, i hvert Fald ikke ret længe, men det er ogsaa et af de Steder, hvor man paa en Dags Klapjagt skyder 3-400 Fasaner. Jeg har i de vestlollandske Skove kun fundet et rugende Rovfuglepar, nemlig en Spurvehøg (*Accipiter nisus* (L.)) i Sæbyholmskoven 1940. Af dette Kulds 4 Unger blev de 2 skudt henholdsvis ved Nysted samme Efteraar og nær Dona Meucia i Spanien i Feb. 1941 (SKOVGAARD 1942, p. 32). Den iagttages derimod almindeligt paa Trækket.

Hvepsevaage (*Pernis apivorus* (L.)). Er navnlig paa Efteraarstrækket meget alm. Iagttagelser: 6. Sept. 1936 en Del flyvende mod S. 23. Maj 1940 2 Stk. over Nakskov mod N. 22. Maj 1941 17+19+3+4 mod N. over Nakskov Fjord vestfor Enehøje. 6. Sept. 1943 1 mod S. over Nakskov (jfr. ogsaa PETERSEN 1943, p. 83, og BANG & MØLLER 1929, p. 213).

Kongeørn (*Aquila chrysaetos* (L.)). Jeg har truffet Kongeørnen i Indrefjorden 20. Jan. 1940 (PETERSEN 1943, p. 83) og 17. Dec. 1938, hvor jeg saa en ved Helgenæs. En blev iagttaget 12. Dec. 1943 over Juellinge Dyrehave (Konservator W. GLUUD).

Havørn (*Haliaeetus albicilla* (L.)). Et Eksemplar vides skudt i Sept. 1936 paa Albuen. En er iagttaget flyvende over Nakskov 26. Okt. 1938 (VERNER HANSEN). 5. Marts 1944 saa jeg i Nakskov Indrefjord en flyve ganske lavt hen over Omraadet, hvorved alle de Ænder og Svaner, der

opholdt sig her, gik paa Vingerne. Kort efter kredsede den i stor Højde ind over Byen og forsvandt mod Fjorden.

Hedehøg (*Circus pygargus* (L.)). En modtaget til Udstopning 23. Okt. 1944 fra Nakskovegnen.

Duehøg (*Accipiter gentilis* (L.)). Forekommer nu kun meget sparsomt. En er set 14. Nov. 1937 i Sæbyholmskoven, og en er fundet død ved en Kragehytte i Nærheden af Nakskov d. 9. Jan. 1938 (VERNER HANSEN).

Natugle (*Strix aluco* L.). Almindelig Ynglefugl, der findes i flere Kirketaarne. I Nakskov Kirke har den forsøgt at yngle flere Gange, men bliver oftest forstyrret af Drengene. I Sommeren 1943 havde dog et Par Held til at faa et Par Unger. I et Anlæg i Byen har jeg sat 2 Uglekasser op, i hvilke den ogsaa af og til har ruget.

Mosehornugle (*Asio flammeus* (Pont.)). Forekommer meget almindeligt paa Trækket. Jeg har ofte paa Hare- og Fasanjagt truffet den i Roe eller Græsmark, hvor den er lettet for min Hund for dog kort efter at smide sig igen.

Skovhornugle (*Asio otus* (L.)). Ret almindelig som Ynglefugl.

Slørugle (*Tyto alba* (Scopoli)). Ret almindelig Ynglefugl, særlig paa de større Gaarde.

Huldue (*Columba oenas* L.). Skal forekomme ret talrigt paa Trækket ved Bogøgaard og flere Steder ved Sydkysten meddeler flere Iagttagere. Jeg har kun set 3 Stk. 1ste Aug. 1942 paa Enehøje.

Natravn (*Caprimulgus europaeus* L.). Meget sjælden. I en Samling findes en fra Stengaardsskoven ved Frederiksdal. En er set i Midten af August 1945 i Nærheden af Vindeholmeskoven (BØRGE HANSEN).

Mursejler (*Apus apus* (L.)). Ruger almindeligt i Nakskov, hvor der i mange af de gamle Huse findes et eller to Par oppe under Tagskægget. — I mit Barndomshjem i Bibrostræde har et Par ynglet saa langt tilbage, jeg kan huske. Jeg har nogle Gange i Ringmærkningsøjemed forsøgt at lempe mig ind til dens Reder; de fleste Gange har jeg kun fundet een Unge, men i 2 Tilfælde har jeg konstateret Reder med 2 og 3 Unger. De gamle Fugle er meget utilbøjelige til at forlade Reden med Æg eller Unger og jeg har flere Gange taget den gamle Fugl paa Reden. I Utterslev Kirke tog jeg saaledes en rugende Fugl, der udmærket kunde have smuttet bort, idet jeg kom til Reden inde fra Taarnet. Tidligste Iagttagelse er gjort 8. Maj 1937, hvor et Stk. saas over Nakskov. Seneste Iagttagelse 24. Sept. 1940, da 2 Stk. saas over Nakskov flyvende mod V.

Ellekrage (*Coracias garrulus* (L.)). En lokal Konservator har modtaget et Eksempel til Udstopning, fra Pederstrup, 14. Juni 1934. Skal være set ved Bogøgaarden ca. 1938 (AVNSØE).

Isfugl (*Alcedo atthis* L.). Forekommer kun ret sjældent (PETERSEN 1943, p. 84). I en lokal Samling findes 2 Stk. fra Indrefjorden uden Data. I Samlingen paa Nakskov Kommuneskole findes et Eksempel, mærket Svinglen, sent Efteraar 1921.

Hærfugl (*Upupa epops* L.). En lokal Konservator har modtaget en til Udstopning fra Dannemarre 12. Dec. 1934.

Skovskade (*Garrulus glandarius* (L.)). Nogenlunde almindelig Yngle-

fugl. Et ringmærket Individ fra Sæbyholmskoven 1938 blev skudt i Oreby Slotspark Nov. 1938 (SKOVGAARD 1942, p. 34).

Skade (*Pica pica* L.). Man kan færdes paa mange forskellige Lokaliteter uden at se en Skade. Den maa saaledes betegnes som kun faatalligt ynglende.

Allike (*Corvus monedula* L.). Er Nakskovs Karakterfugl. Der er omkring 50 Par ynglende i Byen. Enkelte ruger i Kirketaarnet, men de bliver dog gerne forstyrret, rimeligvis af Drengene, der henter Ungerne. Særlig talrigt yngler den i Skorstenene, hvor den lægger sin Rede ofte et Par Meter eller mere nede. Jeg har ofte spekuleret paa, hvorledes de kommer op og ned, maaske træder de paa de ret fremstaaende Sten og Mørtelklumper, som Skorstenens indvendige Side bestaar af. Ruger bl. a. ogsaa i Pederstrup Slotspark og Horslunde og Utterslev Kirker.

Raage (*Corvus frugilegus* L.). Paa Lienlund var indtil 1938 en Koloni paa ca. 70 Reder; men Ejeren ønskede ikke Fuglenes Tilstedeværelse og Rederne blev revet ned. I 1941 var der igen 11 Reder; men de blev atter fjernet. Paa Arvelund, kun faa Hundrede Meter fra Lienlund, var i 1940 7 Reder i en større Have, men Fuglene ynglede vist kun her dette ene Aar (PETERSEN 1943, p. 84). Paa den gamle Kirkegaard i Nakskov rugede i 1941 et Par. I Christiansdalskoven findes 2 Kolonier, den ene med ca. 58 Reder i Bøgeskov og den anden med ca. 38 Reder i ikke særlig høje Birke og unge Bøge. En Koloni med ca. 70 Reder findes i en mindre Lund i Vesterborg.

Krage (*Corvus cornix* L.). Er som Ynglefugl sjældent, som i det hele taget de Fugle er det, som behæftes med Navnet Rovtøj. I 1940 rugede et eller maaske to Par i Torpe Skov; i 1937 var der paa Enehøje i en Tjørn paa Blishøj en Rede med 4 Unger. Paa Trækket og om Vinteren almindeligt forekommende.

Stor Tornskade (*Lanius excubitor* L.). Et Eksempel er iagttaget 11. Nov. 1938 ved Helgenæs Teglværk. Iøvrigt meddeler Konservator GLUUD mig, at han har modtaget 1 Stk. til Udstopning fra Vesterskov Dec. 1939, og en fra Fredsholm ved Nakskov Jan. 1943, samt at en har holdt til ved Albuen i Feb. 1944.

Pirol (*Oriolus oriolus* (L.)). Er almindelig Ynglefugl i flere vestlundske Skove, f. Eks. Lindelse, Helgenæsskoven, Stengaardsskoven, Søgaardens Plantage og flere Steder (se ogsaa JESPERSEN 1941, p. 28).

Silkehale (*Bombycilla garrulus* (L.)). Forekommer kun ret sjældent og ikke i større Mængde. I en lokal Samling findes et Stk. fanget ved Nakskov Vinteren 1921-22. Den 26. Dec. 1937 blev ca. 50 Stk. iagttaget i Sæbyholm Skov (V. HANSEN). I Slutningen af Dec. 1941 og Begyndelsen af Jan. 1942 iagttog jeg ved Indrefjordsområdet ca. 20 Stk.

Digesvale (*Riparia riparia* (L.)). Almindelig Ynglefugl. Den største Koloni findes utvivlsomt paa Enehøje, hvor der ofte er over 100 Par rugende. Den 30. Aug. 1939 talte jeg omkring 200 Huller, der dog ikke alle har været beboet. Fuglene, der fløj omkring ved Hullerne, anslog jeg til at være ca. 4-500 Stk., hvoraf en Del var Ungfugle. I flere af Rederne var der dog ogsaa Unger, der kun var ca. 8 Dage gamle.

Toplærke (*Galerida cristata* (L.)). Almindelig Ynglefugl. Den ses særlig om Vinteren flere Steder paa Nakskovs Gader, hvor den er uhyre tillidsfuld.

Vandstær (*Cinclus cinclus* (L.)). Et Eksemplar i Nakskov Kommuneskole, Vestlolland 19. Feb. 1927.

Halemejse (*Aegithalos caudatus* (L.)). Yngler muligvis, men meget sparsomt. Kan til Tider optræde ret talrigt, f. Eks. 28. Dec. 1940 ca. 50 Stk. i Vejlø Skov.

Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros* (Gm.)). Har jeg kun set 4. Juni 1942 ved Havnen i Nakskov. I 1931 ynglede den ved Havnen i Nakskov, hvor den 16. Juli er set med Unger (HORNEMAN 1934, p. 140).

Snespurv (*Plectrophenax nivalis* (L.)). Den 31. Jan. 1940 set 3 Stk. paa Trælholm, 10. Marts 1940 ca. 20 paa Albuen, 19. Jan. 1941 ca. 15 paa Barnholm, samt 27. Marts 1943 en ad. ♂ paa Enehøje.

Literatur.

- BANG, H. O. & E. MØLLER, 1929: Fra Trækket i Nakskoveggen Høst 1928. — Danske Fugle, **2**, p. 213.
- HELMS, O., 1940: Skarven, *Phalacrocorax c. carbo* og *Ph. c. sinensis* Shaw & Nodd., i Danmark. — Dansk Orn. For. Tidsskr., **34**, p. 158.
- HORNEMAN, A., 1934: Husrødstjert, *Phoenicurus ochruros gibraltariensis*, paa Lolland. — Dansk Orn. Foren. Tidsskr., **28**, p. 140.
- JESPERSEN, P., 1941: Pirolen, *Oriolus oriolus* (L.) i Danmark. Indvandring og Udbredelse. — Dansk Orn. For. Tidsskr., **35**, p. 28.
- LØPPENTHIN, B., 1944: Polsk Svane, *Cygnus olor* var. *immutabilis*, i Nakskov Indrefjord. — Dansk Orn. For. Tidsskr., **38**, p. 258.
- MADSEN, A., 1910: E. Rostrup som Ornitholog. — Dansk Orn. For. Tidsskr., **5**, p. 134.
- PETERSEN, E. 1943: Iagttagelser over Fuglefaunaen paa Nakskov Indrefjord og Aunede Strand. — Dansk Orn. For. Tidsskr., **37**, p. 60.
- ROSTRUP, E., 1933: Ornithologiske Iagttagelser fra Lolland. — Dansk Orn. For. Tidsskr., **27**, p. 1.
- SKOVGAARD, P., 1942: Dansk Ornithologisk Centrals Ringmærkningslister. — Danske Fugle, **5**, p. 5.
- TÅNING, Å. VEDEL, 1916: Storke i Danmark. — Dansk Orn. For. Tidsskr., **11**, p. 70.
- WEIBÜLL, V., 1912: Hejren (*Ardea cinerea*) i Danmark nu og tidligere. — Dansk Orn. For. Tidsskr., **6**, p. 80.
- 1912a: Tilføjelse til Afhandlingen „Hejrekolonier i Danmark“. — Dansk Orn. For. Tidsskr., **6**, p. 239.
- WEISMANN, C., 1939: Haandbog i Jagt. — København.